

DE TRAM

KATHOLIEK VOLKSBLAD VAN SINT-TRUIDEN

VERSCIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS : 2,50 fr. per jaar, voorop betaalbaar. Het heele jaar door worden abonnementen aangenomen, voor 't zelfde welke tijdruimte, aan 5 c. per nummer berekend.

Artikels en mededeelingen vrachtfrij te zenden, vóór den Woensdag avond aan 't Redactiecomité van De Tram, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden.

SINTE-LUTGARDIS' DRUKKERIJ
JOS. LEENEN
Eigenaar-Uitgever van DE TRAM
HAMELSTRAAT, 13, SINT-TRUIDEN

AANKONDIGINGEN : 15 c. den drukregel. RECLAMEN : 25 c. — Lange of dikwijls te herhalen annonces, per accord. Aankondigingen en reclamen worden aangevaard tot Vrijdag 's avonds.

Affiches, enz., gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht. — Alle drukwerken worden er gratis opgesteld of vertaald volgens hetgeval.

Surrexit Dominus!

Alleluja! Alleluja!
Dreunt vandaag het klokgebrom!
Alleluja! Alleluja!
Ruischt plechtstatig de orgeltoon!
Alleluja! Alleluja!
Zingt men blijde in 't heiligdom!
Alleluja! Alleluja!
Stijgt ons lied tot Godes troon!

Meer dan achttien eeuwen zijn vervlogen...
Op de hoogten van Kalvarië, op den Golgotha, is het eenzaam en verlaten; in het halve duister teekenen zich de drie kruisen onbepaald tegen den duisteren hemel af.

Stil en rustig is het in de Godmoordende stad Jerusalem...
De donkere nacht omhult de ontrouwe nog als met een rouwkleed.

De Heiland rust in Joseph van Arimathea's graf.

Vrouwelijke gedaanten sluipen door de doodsche stad; zij dragen eenen zoeten last van kostbare specerijen, zij spoeden zich naar den Beminde, om Hem te balsamen.

De Vorsten der aarde, vroeger vervolgers der Kerk, brengen thans hunne hulde aan den gevangene van het vatikaan; de Oostersche volkeren keeren in den schoot der Moederkerk terug; en dat, niettegenstaande, de Paus, als een machteloze, bijna honderdjarige grijsaard, in zij vatikaan, zijn zalig einde te gemoet gaat. Is dat geene heerlijke verrijzenis van den dood naar het leven; is dat geen glorievolle overgang van de verdrukking naar de heerschappij?

Dat dit ons niet verwondere: de verrezene Heiland heeft immers gezegd: "Ik zal met u zijn tot het einde der dagen!"

En toch blijft de Paus, na lang lijden, gevangen in het vatikaan: zóó Jesus, na vele folteringen, in het graf.

Tegenover 's Pausen gevang staat, lijk het kruis op den Schedelberg, teken van Jesus' lijden, het paleis van den overweldiger, het Quirinaal, teken van 's Pausen koningschap.

Iedereen is wachtend; ook de vijanden van het Pausdom omringen het vatikaan.

Bereiden wij intusschen de kostbare specerijen onzer gebeden en zenden wij ze naar de heuvelen van het vatikaan voor de verlossing van ons aller Vader.

Kome dan, na den nacht der overweldiging, de dageraad, die den zegel verbreekt, den steen afgewenteld ziet, dan zal het ook weerklinken als bij Jesus' grafstede: "Non est hic, sed surrexit, alleluja!" Heil den Paus! Heil den Koning van Rome!

Weze dit onze gevoels van hoop, wen dezer dagen allerwegen door de christene wereld het blijde "Alleluja" van Paschen zal weerklinken!

MELIS MARIS.

Hasselt, 6 April 1903.

Frankrijk en België.

In het voornaam katholiek blad *L'Univers*, van Parijs, is onlangs eene reeks artikels verschenen, welke thans, in vlugschrift vereenigd, zijn uitgegeven, onder den titel: *Vervolging in Frankrijk en voorspoed in België*.

Daarin doet de schrijver, op treffende wijze, het contrast uitschijnen tusschen de vervolging van kloosterlingen, priesters en katholieken in Frankrijk — welke onze liberalen en socialisten zoo gaarne zouden navolgen — en de ware vrijheid welke, onder eene katholieke Regeering, niet alleen de katholieken, maar alle burgers, zonder onderscheid van denk wijze, in België genieten.

Als besluit schetst de schrijver van het vlugschrift een indrukwekkend tafereel van de twee verschillende toestanden, in de volgende bewoordingen:

"Op alle punten is het contrast tusschen het gedrag der Belgische katholieken en dat der Fransche sectarissen vol heilzame lessen.

"Van den eenen kant, in Frankrijk, zoogezegde liberalen die luid schreeuwen tegen de onverdraagzaamheid der Kerk, maar die,

in praktijk, als wilde dieren de vrijheid van andere verscheuren.

"Van den anderen kant, in België, de katholieken, die, wel is waar, in principieel de heilige rechten van God en van Zijne Kerk handhaven, maar die, in praktijk, aan hunne tegenstrevers alle burgerlijke vrijheden laten en zich, in feite, zeer verdraagzaam toonen.

"Van den eenen kant, in Frankrijk, gods diensthaters, die uitvallen tegen het clericalisme, tegen de inbreuken der Kerk op de burgerlijke macht, terwijl zij zelven de Kerk verdrukken.

"Van den anderen kant, in België, de Kerk volkomen vrij en op niets hoegenaand inbreuk makende.

"Van den eenen kant, in Frankrijk, de kloosterlingen verjaagd en de Doodde Hand aangeklaagd als oorzaak van ondergang voor het land.

"Van den anderen kant, in België, de kloosterlingen vrij, de kloostervereenigingen talrijk en het land in voorspoed.

"Van den eenen kant, in Frankrijk, de radicalen en socialisten verklarende niets anders te willen dan het welzijn van het volk en van de werklieden, bewerende alleen in staat te zijn hun dat te bezorgen, het belovende en niets doende dan het land naar den ondergang leiden.

"Van den anderen kant, in België, eene katholieke Regeering die de werklieden niet paait met hersenschimmige beloften, maar voor hun welzijn handelt en werkt en het goed verwezenlijkt.

"Van den eenen kant, in Frankrijk, verdrukking van een deel der burgers, ondergang der handelszaken, aangroeiend deficit der begroting, nieuwe leeningen, het Staatsbankroet vóór de deur.

"Van den anderen kant, in België, inwendige vrede, voorspoed van handel en nijverheid, Staatsbegroting sedert lange jaren sluitende met overschotten."

De schrijver wenscht, dat de katholieke en liberale bladen van Frankrijk het verschil tusschen die beide toestanden zouden overwegen en er de besluiten van afleiden welke het Fransche volk er zou dienen uit te trekken.

Wat ons betreft, wij geven het contrast, door den Franschen schrijver trouw naar de waarheid geschetst, in bedenkking aan onze lezers, en wij vragen hun of zij niet meer dan onnoozel zouden moeten zijn, om den toestand van Frankrijk te benijden en hem te nemen in ruiling met dien van ons Vaderland, welken alle vrienden der vrijheid, in Frankrijk en elders, ons benijden.

In de Kamer.

Tegen de kloosters. — Jaloersch van de lauweren der godsdiensthaters Crombez, Dufrane, Furnémont, Demblon en C^o heeft priester Daens, in de Kamer, ook zijn woord willen zeggen... tegen de kloosters.

Wij zullen zijne redevoering, waarin hij de kloosterlingen van alles beschuldigt, hier niet ontleiden. Halen wij enkel de volgende regels aan:

"De kloosterlingen ontsnappen aan de betaling van verscheidene belastingen, bij middel van bedrog. De Regeering heeft het recht de ware eigenaars en de wezenlijke fortuin der burgers te kennen. Dat zij er gebruik van make!

"Al de kloosterlingen die handel drijven zouden moeten garde-civiek zijn!"

De man die bovenstaande woorden uitspraak noemt zich onbeschaamd een geloovige die zijnen godsdienst oeffent, en is fier op den naam van priester.

Zou men niet zeggen, dat hij zijnen brieven leest in de liberale en socialistische gazetten?

Bondgenooten. — M. Dufrane-Friart, liberale volksvertegenwoordiger, heeft in de Kamer de volgende verklaring afgelegd:

"Men zegde vroeger: "Liever Turksch dan paapsch." Ik maak dat woord hedendaagsch en zeg: "Liever socialist dan paapsch en kloostergezind."

Dat is het volledig programma der liberalen. Kiesers, onthoudt het!

Hooge achting. — Dezer dagen sprak meester Demblon in de Kamer eene redevoering uit tegen de kloosterorden.

Toen hij begon te spreken was de linkerzij bijna voltallig. Toen Demblon enige oogenblikken bezig was, bleven er nog vier van zijne vrienden in de Kamer, twee die zaten te schrijven en twee die met elkander stonden te praten.

Ziedaar hoeveel belang zij stellen in het geen meester Demblon vertelt.

Avocaten en Volksvertegenwoordigers. — Woensdag heeft een achtbare advocaat, pleitende voor de rechtbank van Brussel, het volgende gezegd:

"Indien men de Kamerleden geen barakspellers mocht noemen, hoe zou men ze dan moeten aanduiden? Men zou geene Kamer meer kunnen samenstellen. (Gelach).

"Men heeft M. Demblon een poesjenel genoemd. Dat is eene uitdrukking waarin de Kamerleden elkander erkennen. (Gelach).

De naam der Kamerleden is dus "barakspeler" en zij erkennen elkander in de uitdrukking "poesjenel!"

Daar de avocatenorde aan de Kamer vele leden bezorgt, moest zij dat goed weten, deed een geestige Senator opmerken.

Lichtstralen.

Gezel Bertrand is onbeschaamd genoeg geweest aan de Regeering en aan de meerderheid te verwijten, dat de begrotingen gewoonlijk worden aangenomen zonder breedvoerige bespreking, terwijl hij weet, dat de liberale en socialistische linkerzij, maar vooral deze laatste, door hare onderbrekingen, ondervragingen en woelmakeringen, de Kamer haren tijd doet verliezen en de breedvoerige bespreking der begrotingen onmogelijk maakt.

Eene kleine berekening doet zien hoe het met ons parlementair stelsel geschapen staat:

De Kamer neemt gemiddeld vijf maanden vacantie per jaar, en dat is niet te veel. De zitting duurt, bijgevolg, zeven maanden. De Kamer houdt vier dagen zitting op zeven. Die zitting van zeven maanden geeft dus 120 zittingen. Daarvan worden er ten minste 28- besteed aan ondervragingen, welke gewoonlijk zouteloos of doelloos zijn. Dan blijven er nog 90 over, voor het onderzoek van 14 begrotingen, waarvan er 11 voor eene uitgebreide bespreking vatbaar zijn. Daaruit volgt, dat indien de Kamer uitsluitend de begrotingen wilde bespreken, zij voor elke begroting over niet meer dan 8 zittingen zou beschikken.

Acht zittingen zouden ruim voldoende zijn om de ingewikkelde vraagstukken op te helderen, indien zij door bevoegde mannen werden onderzocht. Zulke mannen zouden het zelfs op minder tijd kunnen doen, omdat studie en ondervinding hun van de zaken een helder begrip geven, dat aan maar al te veel Volksvertegenwoordigers ontbreekt.

Zulke bevoegde mannen zijn er in de Kamer. Zij zijn wel niet zeer talrijk, maar toch zijn zij er. Maar... ongelukkiglijk wordt het spreekgestoelte overrompeld door de babbelaars, die spreken over zaken waar zij niets van kennen, niet voor de Kamerleden, maar voor hunne kiezers, die er nog minder van kennen dan zij.

Voor de eene begroting nu laten zich 60, voor de andere 80 of 90 sprekers inschrijven, waaronder gemelde babbelaars de meerderheid uitmaken. Hoe wil men dan dat de begrotingen ernstig besproken worden en dat de besprekingen in acht zittingen afgehoopen zijn?

En wanneer zouden dan nog de bijzondere wetsontwerpen kunnen besproken en gestemd worden?

Een lezer uit de provincie Luik schrijft aan een katholiek blad van Brussel, om de schandelijke propagande aan te klagen welke in het Luikerland gemaakt wordt door de socialistische drukkers.

Te gelijk met zekere socialistische bladen steekt men daar onder de deuren door een propagandeblad, uitgave van *La Raison*, van Parijs. Dat propagandeblad, dat alzoo in handen komt van jongelingen, jongedochters en kinderen, staat vol met de grofste walgijkheden. Alles wat voor het uitsluitend gebruik der biechtvaders is geschreven wordt erin ontleed en uitgelegd.

Natuurlijk verwijt men de biechtvaders in dat blad dat zij slechte boeken lezen. Dat geeft eens te meer de maat van de schijnheiligheid der roode volksbedervers.

Zij weten dat de boeken, waarvan zij spreken, evenals de werken over geneeskunde, niet uit de handen gaan der vakmannen, die ze moeten besturen, om de moeilijke vraagstukken te kennen, welke

aan hun oordeel zouden kunnen onderworpen worden.

Maar, terwijl zij die boeken aanklagen als verderfelijk voor de zeden, verhaasten zij zich de plaatsen welke volgens hen de vuilste en de slechtste zijn, met hunne uitleggingen erbij, onder het volk uit te strooien, met gevaar een groot getal onschuldige zielen te bederven.

Zóó handelen de wrekers der openbare zedelijkheid in het Luiksche en wij zijn er geen borg voor dat zij, in het Vlaamsche land, bij gelegenheid dat voorbeeld niet zouden volgen.

Eene schoone gift.

De *Moniteur* van Maandag en Dinsdag heeft een koninklijk besluit medegedeeld waarvan de vrienden der Vlaamsche taal- en letterkunde met belangstelling kennis zullen nemen. Het betreft een milde gift aan de Koninklijke Vlaamsche Academie gedaan door den Eerw. Pater Vande Ven, Jezuliet te Aelst.

Ziehier dit koninklijk besluit:

De *Moniteur* bevat een koninklijk besluit, waarbij de Regeering gemachtigd is, van den Eerw. Heer J.-F.-H. Van de Ven, priester van het Gezelschap van Jesus, wonende te Aelst, eene gift te aanvaarden, ten behoeve van de Koninklijke Vlaamsche Academie voor taal- en letterkunde, van eene nominale hoofdsom van 20.000 fr. in zijnen naam ingeschreven op het Grootboek der Openbare Schul van België, rent 3 t. h., onder de nitdrukkelijke voorwaarde, dat de Koninklijke Vlaamsche Academie de interesten dezer inschrijving uitsluitend zal gebruiken tot de bevordering der Nederlandsche taal en wetenschap, inzonderheid door het uitgeven in deze taal van nieuwe werken over natuur- of geneeskundige wetenschappen, over rechtsgeleerdheid en over het vak van den ingenieur, en dat de stichting uit deze gifte te spruiten, den naam zal dragen van stichting Van de Ven-Heremans.

De anti-katholieke bladen zullen daarin ongetwijfeld een nieuw bewijs vinden, dat de priesters, in 't algemeen, en de Jezuïeten in 't bijzonder, "vijanden van de wetenschap" zijn en geen ander doel hebben dan "de menschen dom te houden!"

't Is immers alzoo dat onze blauwe, roode en zelfs grune tegenstrevers gewoon zijn de geschiedenis te schrijven.

Eertijds en nu nog!

Er was een tijd, dat de landbouwers de kracht eener mestsoort beoordeelden, volgens den min of meer sterken geur, welken deze mest verspreide; toen was vervalsching en bedrog gemakkelijk, ja, bijna algemeen in den handel der samengestelde meststoffen.

Nu, dat men op de factuur het gehalte stikstof, phosphorzuur en potasch waarborgt, nu nog zijn het diezelfde samengestelde meststoffen, die meer voordeel aanbrengen aan de handelaars dan wel aan de landbouwers.

Inderdaad, die samengestelde meststoffen bevatten toch hoofdzakelijk niets anders dan de drie bovengenoemde stoffen, welke wij aldus verplicht zijn gezamenlijk te gebruiken... en te betalen, zonder rekening te kunnen houden met de bijzondere behoeften van die plant of van dien grond.

De landbouwers weten nochtans, of zouden moeten weten, dat diezelfde drie hoofdstoffen afzonderlijk, onder vorm van éénvoudige meststoffen in den handel voorkomen, zoodat zij ze afzonderlijk kunnen kopen om opgepasten tijd aan te wenden.

Toch zijn er nog talrijke landbouwers, die niet alleen aan samengestelde meststoffen de voorkeur geven, maar die zelfs de onnoozelheid zoo verre drijven, van veel meer dan de wezenlijke waarde voor die meststoffen te betalen. Dit willen wij bewijzen:

Er zijn landbouwers, die, onder vorm van guano, phosphorzuur kopen, welk toch nooit meer waarde zal hebben dan dat van superphosfaat; potasch, welke nooit die van chloorpotasch zal overtreffen; stikstof, welke zelfs niet met die van nitraat kan vergeleken worden, en die toch deze drie bestanddeelen veel duurder betalen, dan indien zij ze onder vorm van éénvoudige meststoffen aankochten.

Immers, de opgeloste guano van middelbare samenstelling bevat:

7 % stikstof, ter waarde van 1.50=10.50
10 % phosphorzuur, " 0.37= 3.70
2 % potasch, " 0.25= 0.50

Totale waarde fr. 14.70

In plaats van deze éénvoudige bereke-

ning te maken, laten nog vele landbouwers zich om den tuin leiden door eene behendige reclame, welke tegenstrijdig is met den vooruitgang, ofwel, misschien door gewoonte, verkieszen zij voort te gaan met de beurs der handelaars te vullen.

Zoolang de prijzen der samengestelde meststoffen niet lager staan dan die der éénuvoudige meststoffen, kan geen ernstig persoon de eerste aanbevelen. Wie zou, op dit tijdstip des jaars, dat wij opneembare stikstof aan de weiden, aan de granen, weldra aan de aardappels en aan de beeten moeten bezorgen, durven aanraden guano te gebruiken in plaats, van Sodamiraat?

PAUL PIPERS.

Stads- en Provincienieuws.

Overvloed van stof verplicht ons verscheidene artikelen tot een volgend nummer te verschuiven.

— **Maatschappij van Onderlingen Bijstand.** — Morgen Zondag, algemeene vergadering, om halfacht 's avonds, ten lokale In den Anker, Graanmarkt, DAGORDE. Maandelijksche betaling.

Eerste Mis. — Het is ons aangenaam hier te kunnen aankondigen, dat onzes stadgenoot, de Eerw. Heer JOSEPH HERMAN, aansaanden Dinsdag, om 10 ure, zijne eerste Mis zal opdragen in Onze-Lieve-Vrouwkerk.

Onze beste heilwensen aan den jongen priester en zijne gelukkige familie.

TURNFEEST. — Wij vernemen dat er op Zondag, 26 dezer, een buitengewoon Turnfeest in het Berchmanshuis zal gegeven worden 'twek beloofd te zullen overtreffen al wat wij tot nu toe van dezen flinken Turnkring hebben mogen zien en toelichten met de menigte aanschouwers, die er telkens naar toe stroomen.

Wij wenschen die dappere jongelingen immer meer bijval.

Brand. — Dinsdag avond, rond 5 ure, is er brand uitgebarsten op het buitengoed *Kasteeltje van Halfeen*. Halmaelschen weg, bewoond door M.M. J. Jans-Vanmuntser en Jos. Coune-Deleoz.

Het vuur ontstond in eene stalling, staande tusschen het kasteeltje en de woning Coune.

De vlammen werden krachtig afgeveerd door de geburen. Inmiddels waren de pompiers ter plaatse, die spoedig den brand bluschten.

De stalling is omtrent geheel vernield, de kornis van het kasteeltje is erg beschadigd, alsook eenige groote vensterkozijnen. Het woonhuis Coune werd niet beschadigd. — Alles was verzekerd.

Denzelfden avond, tusschen 7 en 8 ure, ontstond er brand in den winkel van den schilder F. Decoster, op de Koemarkt. Borstels, sponzen en andere voorwerpen brandden reeds, toen 't zontje van boven naar beneden kwam en gelukkiglijk intijds het vuur bemerkte.

De vader, die seffens op zijn hulpgeschreeuw toesnelde, gelukte er in, met de medehulp van voorbijgangers, den brand uit te dooven.

Naar het schijnt is er kwaadwilligheid bedreven.

Het Parket van Hasselt is Woensdag een onderzoek komen doen.

Daarom bepalen wij ons bij dit verhaal.

Verdronken. — De genaamde Guil. Festrats, bejaarde jonkman, geboortig uit eene Brabantse gemeente, kostganger bij de Eerw. Broeders van Liefde alhier, was Zondagavond van zijne wandeling niet thuis gekomen. Alle opsporingen om zijn verblijf te ontdekken bleven vruchteloos, toen men Dinsdagmorgen de droevige tijding ontving, dat zijn lijk opgevischt was in den Demer tusschen Hasselt en Curingen.

Festrats was een zeer christelijk man, van onberispelijk gedrag. Maar sedert eenigen tijd gaf hij soms teekens van krankzinnigheid, waaraan wellicht zijn ongeluk toe te schrijven is.

LE TAAT!

(Uit het Duitsch door P. VAN A.).

Mina volgde den knaap, en zoo kwam ze, na eenen doolhof van oude, kromme en nauwe straten doorgegaan te hebben, in de woning van de arme weduwe aan.

De eerste kamer had tot waschkenken gediend, maar het vuur was uit, de waterketel ledig en de arbeid scheen sedert langen tijd opgegeven te zijn.

Daar achter was, op een plaatsje uitkomend, een klein lang, en donker vortrek; op den achtergrond stond een armoedig bed en daar in zag Mina eene vermagere gestalte, een stervend gezicht, half gesloten ogen.

Op hetzelfde oogenblik herkende ze de weduwe Joos.

Ze trad op 't bed toe en vroeg met teedere stem: Uw kleine jongen heeft me hier gebracht, goede vrouw, troost u, gij zult nu geen gebrek meer lijden. Moed gevat, gij zult spoedig weer gezond worden.

Ik heb niets meer noodig, antwoordde Catrien zwak en langzaam. Gij zijt zeer goed, Mevrouw of Juffrouw, maar de hulp komt te laat... Ik voel den dood bij me... Mijn arm kind!

— Neen, neen, juist daarvoor moet ge nog lang leven, riep Mina de hand der arme grijpend.

De zieke keek op; haar blik veranderde. Ze hervatte:

— Nu herken ik u; gij zijt Juffrouw van

WETGEVENDE KAMERS. — KIEZERS.

Bekrachtiging van getuigschrijven van middelbaar onderwijs. — Inschrijvingen.

(1^e Afd. Aanw. n° 118 — 81,566).

De Gouverneur der provincie Limburg brengt ter kennis der belanghebbenden, dat, in uitvoering van artikel 6 van het Koninklijk besluit van 4 April 1895, de aanvragen tot bekrachtiging der getuigschrijven over studien van middelbaar onderwijs, gedaan en voltrokken voor de wet van 12 April 1891, welke bestemd zijn om in kieszaken te dienen, zonder kosten, zullen aangenomen worden in de burelen der 1^e Afdeling van het gewestelijk Bestuur, te Hasselt, van Vrijdag 1^e tot en met Vrijdag 15 Mei aanstaande inbegrepen, de Zondagen uitgezonderd.

De lijsten zullen onwederroepelijk gesloten zijn na dezen datum.

Hasselt, den 4 April 1903,

De Gouverneur,

Baron H. DE PITTEURS HIEGAERTS.

Sterfgevallen.

De Eerw. Heer Paul Kerkhofs, pastoor van Hoesselt, is godvruchtig overleden, den 7 April, in den ouderdom van 53 jaren.

De geleerde en diepbetreurde overledene, oudbestierder onzer bisschoppelijke Normaalschool, was om zijn opgeruimd gemoed, zijn minzamen omgang en zijne rondborstigheid algemeen gekend, geacht en bemind; ook is zijn zoo onverwacht afsterven alhier met groote droefheid vernomen, en iedereen heeft waarlijk spijt, geen laatste blijk van hulde te hebben kunnen gaan brengen aan de stoffelijke overblijfsels van een zoo dierbaren vriend, aangezien de droeve tijding in onze stad te laat is aangekomen.

Zijne schoone ziel ruste in vrede! Wij betuigen aan de achtbare familie Kerkhofs, waarvan nog 7 priesters in bediening zijn, onze ware deelneming in hare rechtmatige droefheid.

Kerk der Minderbroeders.

De *Noveen der NEGEN DINS DAGEN* begint Dinsdag na Beloken Paschen, den 21 April.

Orde der goddelijke diensten.

s' Morgens, om halfvijf. Uitstelling van het Allerheiligste Sacrament, waarna de heilige Mis.

Om 7, ure plechtige Hoogmis.

s' Avonds, kwart vóór 8 ure, Rozenkrans, Sermoen en Lof.

GODSDIENSTIGE KRONIEK.

26ste Nationale Bedevaart der Meimaand naar O.-L.-Vrouw van Lourdes.

Datum: Van 5 tot 13 Mei 1903.

Prijzen: Volgens het vertrekpunt: in 1^e klasse, van 142 tot 156 fr.; — in 2^e klasse, van 91 tot 101 fr.; — in 3^e klasse, van 60 tot 66 fr.

Verhooging van 5 fr. voor dezen die na 9 April 's middags inschrijven. Bepaalde sluiting der lijsten, den 17 April 's middags.

In geval van belet, mogen de gestorte geldsommen teruggevraagd worden, mits eene schadeloosstelling van 2, 3 of 4 fr. (volgens er sprak is van 3^e, 2^e of 1^e klasse).

Werk der arme zieken. — De aasmoezen, alsook de vragen tot aanneming der zieken, moeten voor 15 Maart gestuurd worden aan den Heer Dokter DEJONGH, te Sint-Truiden.

Vertrekpunten en inschrijvingen. — De pelgrims die vertrekken uit Luik, Landen, Sint Truiden of Tongeren, worden verzocht rechtstreeks in te schrijven bij M. Arm. Jamouille, Notaris te Faimis (Borgworm).

Kerkzangvergadering te Peer Paaschwoensdag, 15 April.

SCHIKKINGEN.

De Hoogmis, met sermoen, om 9 1/2 ure, in de parochiekerk.

Na de Hoogmis, vergadering in de Tooneelzaal van het College; voordracht; uitleg; uitvoering der Requiem mis en andere Gregoriaanse stukken.

Om 2 1/2 ure, plechtige Lof, in de parochiekerk. Onmiddellijk daarna nieuwe vergadering in de Tooneelzaal.

Om 4 ure, groot Concert.

AANMERKING: Aan al de deelnemers, ons

Geertruye. Ja, gij gelijkt op uwe moeder... en nog op iemand. Ga gij heen, gij kunt mij geen goed doen.

— Maar als ge mij kent, dan weet ge toch, dat ik u kom helpen. Ik kan dat en wil het.

— Het is te laat. Men heeft mij veel verdriet aangedaan... Vroeger, in mijne jeugd, heb ik veel verdriet gehad en nu heeft men mij mijn goeden naam en mijne klanten ontnomen: men heeft mij veroordeeld om van honger te sterven... Men heeft gezegd, dat ik dronk... En al mijnne klanten hebben mij verlaten. Juffrouw Isabella Staats en vele anderen. En toch heb ik den brandwijn, dien ik kocht, alleen gebruikt voor de voeten van mijn arm, ziek kind!

Deze woorden troffen Willemine buitengewoon.

Ze werd stom en stil. Zij erkende, dat hetgeen zij gezegd had, zonder het te bedenken, deze arme vrouw had omgebracht.

Vermoeid had Catrien het hoofd op het kussen laten zinken; zij ademde zwakte met moeite en hare oogen vielen toe van zwaarte.

Mina kon niet meer spreken. Zij legde een goudstuk van 20 fr. op het bed en bracht met veel overwinning en vol schaamte de woorden uit: Ik zal terugkomen, laat het u aan niets ontbreken... ik zal voor alles zorgen... dat moet ik... kom, wees bedaard en zie weer beter te worden... tot weerziens, Catrien! bid voor mij!

Zij weende en gaarne zou ze op hare knieën gezonken zijn en de harde handen der arme vrouw gekust hebben.

— God zegene u, Juffrouw. Ik dank u wel,

vermeld, is eene toegangkaart verstuurd: op vertoon der kaart hebben zij vrijen toegang tot alle oefeningen. De toegang is eveneens vrij voor verslaggevers.

Personen, die ons niet vermeld zijn, worden tot alle oefeningen toegelaten met eene ingangkaart van één frank.

Deze kaarten zijn te bekomen bij de Heeren gebroeders SMETS, Peer, en aan den ingang van den tooneelzaal.

De diensten, welke in de kerk plaats hebben, zijn volkomen vrij voor iedereen.

HET BESTUUR.

BRUGGE.

Algemeene Landbouwprijkskamp met Tentoonstelling

Wij hebben zooveel het Reglement-Programma der Afdeling van Landbouwenderys en van Landbouwetenschappen ontvangen.

De Tentoonstelling voor deze Afdeling zal plaats hebben van 4 tot 13 Juli; dezelve belooft zeer schoon, zeer belangrijk en zeer leerrijk te zijn.

Om kosteloos en franco het Reglement-Programma te ontvangen, wende men zich tot den Secretaris der 8ste Afdeling: Mr G.-L. WILLEMS, Hoofdopziener van het lager onderwijs te Brugge.

Paaschzaterdag.

Paaschzaterdag, ook wel Paaschavond of heilige Zaterdag genoemd, wordt van de eerste tijden der Kerk af met bijzondere plechtigheden gevierd. Op dien dag zijn des morgens alle lichten in de kerk uitgebluscht, om aan te toonen, dat de wet van Mozes een einde heeft genomen. Vervolgens wordt een nieuw vuur gewijd ter eere van Jesus Christus, het licht der wereld, die, ofschoon door den dood gebluscht, door zijne Verrijzenis des te glansrijker is opgestaan. Dat vuur wordt buiten de kerk (of, waar zulks niet kan, in het portaal) gewijd, wijl Christus buiten den tempel en buiten de stad geleiden heeft en uit het graf is opgestaan. Dat vuur wordt geheel zuiver en nieuw uit een keisteen geslagen, om Jesus reinheid en heiligheid aan te toonen. Met dat licht wordt de drie-kaars ontstoken, die ons de Heilige Drie-vuldigheid verbeeldt. Die drie-kaars wordt op een rietstok geplaatst om Jesus' nederigheid aan te duiden.

Allerlei tijdingen.

Paleis des Konings. — De Koning verlangt, zoo het schijnt, dat zijn paleis te Brussel in de toekomst geheel afgezonderd zou staan, te midden in eenen lustuin, die zou aangelegd worden op de plaats waar thans de blok huizen staat, tusschen de Theresianen-, de Boomkweekerij- en de Broederdestraat. De studie dezer kwestie is toevertrouwd aan den bouwmeester Mr Bordiau.

BRUSSEL, 6 April. — Hoeveel geld de paardensmolens en andere voorinrichtingen moeten winnen, blijkt uit het feit dat de tien molens, die op de Zuiderfoor komen, vier 2900 tot 3500 fr. staangeld betalen. De frituurkramen betalen van 40 tot 190 fr. per meter gevelbreedte. Er zijn er die zoo tot 4000 fr. in het geheel betalen.

Vlaamsche Hoogeschool. — De beweging ten voordeele van de ver Vlaamsching der Hoogeschool, te Gent, wordt in het buitenland aandachtig gevolgd.

De Nieuwste Nieuwsberichten van Berlijn schrijft het volgende:

« De eisch der Vlamingen is voorzeker niet overdreven, wanneer men bedenkt, dat men in België slechts Fransche hoogeschoolen telt, zoodat de Vlamingen in de mogelijkheid niet zijn hunne volledige cultuur in de moedertaal te verkrijgen.

« Zij zijn tot nog toe gedwongen bij het verlaten van het gymnasium (atheneum of college) eene Fransche hoogeschool te bezoeken, dat zij zich echter niet laten welgevallen. »

Als de frankiljons daar nu maar het bewijs niet in vinden dat de Vlamingen aan Duitschland verkocht zijn!

— De koepokinenting in 1902. — Men weet dat de Staat in de Veeartsenij-school van Cureghem eene inrichting bezit welke de entstof bezorgt aan al de Belgische genesheeren.

Deze inrichting bezit 27 koeien, welke

in 1902 niet minder dan 1,556,700 dosissen entstof in pulp hebben voortgebracht, zijnde 57,665 per koe. Dit middencijfer bedroeg in 1901 slechts 36,420 per koe.

Aan de instelling werden 23,255 aanvragen van entstof gedaan, zijnde 10,000 meer dan in 1901. Er werden, in het laatst afgeleopen jaar 1,126,099 dosissen entstof uitgedeeld, zijnde het dubbel van het cijfer van 1901.

Op de 23,255 aanvragen zijn er 9,557 welke aanleiding gegeven hebben tot verslagen. Daaruit blijkt dat er 95,675 eerste inentingingen hebben plaats gehad met goeden uitslag en 1,600 zonder uitslag. Onder de herinentingen hebben er 50,321 met goeden uitslag en 55,225 zonder gekenden uitslag plaats gehad, zijnde 47,41 ten honderdingen die gelukt zijn.

De dosis entstof heeft aan den Staat 1 tot 3 centimen gekost.

LUIK, 7 April. — Mgr Rutten, Bisschop van Luik, heeft de geestelijkheid van zijn diocces toegelaten, aan de Tentoonstelling van 1905 deel te nemen. Tot regeling dier deelneming heeft Z. H. eene Commissie benoemd, bestaande uit Mgr Schoolmeesters, vicaris generaal; Mgr Cartuyvels, deken van het kapittel der kathedraal, en de Eerw. Heer Balau, pastoor van Pepinster.

CHARLEROI, 7 April. — De pokziekte zet in den omtrek van Charleroi hare verwoestingen voort. De inwoners van den buiten hebben er een doodlijk schrik van. Zaterdag moest in eene naburige gemeente eene vrouw, die aan mazelen gestorven was, begraven worden. Niemand wilde hiertoe de hand leenen en de schoonzoon der overledene moest de doodskest op eene kruiwagen plaatsen en naar het kerkhof voeren. Halfweg echter ontmoette hij eenen voerman, die op de boerenkar, welke hij leidde, de vracht wilde overnemen.

— Heiligschenende soldaten. — De krijgsoverheid van Brugge heeft een streng onderzoek ingesteld over eene daad van heiligschenis, die bedreven werd door twee soldaten der bezetting en door gansch de bevolking met groote verontwaardiging is vernomen.

Deze twee soldaten zijn Dinsdag, zonder gebiecht te hebben, ter heilige Tafel genaderd met nog andere leden van den *Soldatenkring*, die hunnen Paschen hielden. Wanneer zij terug op hunne plaats kwamen, hebben zij de heilige Hostie uitgespuwd en in hunnen zak gestoken.

Denzelfden morgen in de kazerne terugkomende, heeft een hunner de heilige Hostie te voorschijn gebracht, en na allerhande spottentijnen, haer op zijn voorhoofd geplakt aan zijnen verbaasden wapenbroeder zeggende: Ziedaar uwen God! Gij ziet wel dat ik mijnen Paschen heb gehouden! En meer godslasteringen nog. De gemeene kerel werd in zijne afschuwelijke schertsen onderbroken door zijne oversten, die op de aanklacht van talrijke verontwaardigde soldaten, den kerel en zijnen waardigen gezelschap ondervroegen. Zij hebben de feiten bekend. Men heeft de heilige Specien niet teruggevonden. De twee soldaten zijn aangehouden. Het zijn Walen en, naar het schijnt, twee aanhangers van de roode vlug, — dit verwonderd ons niet, — die geene gelegenheid laten voorbijgaan om hunne gedachten te uiten.

— De Pelée. — Lacroix, de geleerde, die met eene opdracht van de Fransche Regeering vele maanden op Martinique heeft doorgebracht om waarnemingen te doen bij den krater van den Pelée, is Vrijdag te Parijs teruggekeerd.

Wat de wetenschappelijke uitkomsten betreft, Lacroix zegde, dat het nog nooit mogelijk geweest was zoo nauwkeurig en zoo aanhoudend eenen vulkaan waar te nemen. Van dag tot dag is de historie van den vuurspuwendend berg opgeteekend en er zijn hoogst belangwekkende waarnemingen gedaan.

Weldra hoopt Lacroix hierover een verslag uit te brengen aan de Academie van wetenschappen. Honderden fotografien en vijftig kisten vol geologische stoffen vormen de stukken die voor het nader wetenschappelijk onderzoek het materiaal zullen leveren.

Lacroix is met zijne vrouw elf maal den krater omgetrokken.

— De Joodsche Paschen. — De Israëlieten vieren dit jaar gelijktijdig met de christenen hun Paascheest. Paaschzondag en de eerste dag van het Israëlietisch Paascheest vallen namelijk dit jaar samen, eene gebeurtenis, die sedert 1328 niet meer plaats gevonden heeft.

— Vrouwelijke vreedheid. — Niets maakt wreeder dan de ijdelheid.

Men kan zich niet inbeelden hoeveel duizenden vogels er gedood worden, om de hoeden der Damen te versieren, alle nuttige, insectende vogeltjes, die den oogst en den boomgaard van ongedierte moeten zuiveren.

In Frankrijk werd er sedert 1869 eene Maatschappij van jonge vrouwen en meisjes gevormd, tot bescherming der vogels. Er bestaan er ook in Engeland, Amerika en Holland.

In Frankrijk werden in een jaar een miljoen colibri's, paradijsvogels en andere aan de vrouwelijke ijdelheid opgeofferd.

In Engeland worden alle jaaren 30 miljoen vogels ingevoerd. Heel Europa benuttigt er 150 miljoen.

Duurt dat zoo voort, dan zullen gansche vogelgeslachten weldra uitgestorven, neen, uitgeroeid zijn; dit is reeds bijna het geval met den zilverreiger, op wien men het vooral gemunt heeft, voor de kuif, die hij enkel in den partijdig draagt.

— De zakdoeken of teschneusdoeken in het Russische leger. — Aan het Russische leger ontbraekt iets: 't is de tucht niet, noch de moed, 't zijn niet de geweren, noch de kanonnen, noch zelfs de knoppen hunner strampen niet. Neen, hetgeen er ontbreekt, zijn de teschneusdoeken.

Na een onderzoek gedaan in verscheidene korpsen van het leger, hebben de krijgsoverheden van Rusland opgemerkt, dat de groote meederheid der soldaten van den tsar geen het minste gedacht hebben van het bestaan dezer weelderige voorwerpen van luxe; ook hebben zij besloten dat, in 't toekomstige, dit nuttig ding zou moeten in den bondel of bos der krijgsmannen begrepen zijn.

Een belangrijk krediet komt tot dit einde gestemd te worden en het Bestuur van het Keizerrijk komt het toe te staan. Het verslag gevoegd bij deze aanvraag van krediet meldt, dat de verhouding der soldaten, welke eenen teschneusdoek bezitten, zoo gering is dat zij slechts 1 per 1000 bereikt. In zekere regimenten van 't Westen en 't Zuiden is het gebruik van den zakdoek zelfs gansch onbekend.

500,000 zakdoeken, versierd met afteekeningen van alle kleuren en vertegenwoordigende schouwspelen uit het militaire leven en gedecoreerd met patriotieke opschriften, zullen uitgedeeld worden, in den loop van het jaar, in al de regimenten van Rusland en Siberië.

— Jacob van Maerlant. — Op het stadhuis te Damme, geboorteplaats van Jacob van Maerlant, wordt eene tang bewaard die zeer oud is.

Er zijn er die beweren, dat die tang behoort heeft aan den beroemden Vlaamschen dichter Jacob van Maerlant, die schepenenklerk, — wij zouden zeggen secretaris — van Damme was.

Van Maerlant zou die tang gebezigd hebben om zijn pijp aan te steken!

Spijtig is het, dat men ook niet kan zeggen wat Van Maerlant dan rookte.

Immers, indien wij het goed voor hebben, werd de tabak uit Amerika naar Europa overgebracht, en Amerika werd maar ontdekt in 1492, dat is omtrent 200 jaren na Van Maerlant's dood.

Tabak kan de « Vader der Dietsche dichteren al te gader » dus niet gerookt hebben.

Wat rookte hij dan?

Indien men wel zoekt in het stadhuis van Damme zal men wellicht nog wel eene pijp vinden van Van Maerlant en misschien wordt dan die gewichtige kwestie opgeluurd!

Burgerlijke stand der stad Sint-Truiden

Aangiften van 4 tot 10 April 1903.

GEBOORTEN

Mannelijk: 3. — Vrouwelijk: 9.

OVERLIJDENS

Tuts, Emiel, oud 7 jaar.
Lenaerts, Catharina, oud 73 jaar, ongeh.
Dusar, Maria, oud 8 jaar.

Men trad binnen.
De kamernier knield er neder voor een klein tafeltje, waar een kruisbeeld, en een bakje met wijwater en palmtak op stond en eene brandende kaars.

Het bed was netjes opgemaakt, maar het groote witte laken dat het geheel en al bedekte, liet de omlijning zien van eene lange, srijve, bewegingloze gedaante... In eenen hoek van de kamer knield de kleine Peter, niet ophoudende met zuchten en weenen.

Willemine zag dit alles met éénen oogopslag; toen viel zij in zwijm.

Hare moeder droeg haar naar de waschkeuken.

Toen ze weer tot zichzelf kwam, viel ze hare moeder luid schreiend om den hals en zegde:

— Niet waar, mama? aan mij behoort de geheele erfenis van oom Willem!

— Ja, mijn kind! ge zijt eene algemeene erfgename.

— Welnu, ik wil den kleinen Peter als broertje aannemen en hem een deel van mijn vermogen afstaan. Mag ik!

— Ja, lief kind, en vader zal daar ook niets tegen hebben.

— En Catrien?

— Catrien zal u vergiffenis schenken en voor u bidden daarboven, waar hare hier zoo vaak beproefde ziel zeker reeds het loon uit Gods hand heeft ontvangen.

— Ach, moeder-lief! wat eene le! nooit zal ik het mij zelve vergeven, zoo lichtvaardig iemand veroordeeld te hebben.

zeer goed den tijd, dat zij bij mijne moeder als dienstbode thuis was. Ze was jong en had een alleraardigst en innemend karakter. Mijn overleden broeder Willem, die uw peetoom was, wilde haar trouwen. Dat zou mijnen vader tot wanhoop gebracht hebben en hem Willem hebben doen vervloeken. Dit gevoelde het arme meisje en ofschoon zij mijnen broeder lief had (zij heeft het mijne moeder bekend), verliet ze ons huis en huwde eenen metselaar, die haar sedert lang het hof maakte.

Ze leefde gelukkig met dien man, maar deze stierf, en tegenslag was nu haar lot. Met waschen verdiende nu Catrien voor de haren het dagelijksch brood.

Doch God wilde die schoone ziel nog meer op eene proef stellen: ook het zieke kind nam Hij haar af. Dikwijls wilde ik haar helpen, maar daartegen kwam zij in verzet en slechts door anderen heb ik haar nu en dan eene almoezen kunnen schenken. Helaas! mijne ongesteldheid was de oorzaak dat ik haar de laatste maanden niet meer kon helpen; anders, kind, was uwe fout al lang weer goed gemaakt.

— Moeder, het is nog tijd dat te doen.

— Ik hoop het, zei Mevr. van Geertruye, we zullen aanstands naar Catrien gaan.

Zij gingen, maar een centenaars

